FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 218

CLEVELAND OHIO, MONDAY MORNING, NOVEMBER 12, 1973

LETO. LXXV. — VOL. LXXV

Valentine Kalan 8-13-4
654 W. 161 St.
New York, N.Y. 10032

Šesta flota še vedno v enaki pripravljenosti

Ameriška šesta flota v Sredozemskem morju, sestavljena iz 60 ladij, ima nasproti sovjetsko brodovje, sestavljeno iz 90 ladij. Koncem tedna je bila še vedno v pripravljenosti, v katero so bile stavljene vse ameriške oborožene sile 25. oktobra, ko je izgledalo, da bodo Sovjeti neposredno posegli v vojno.

NAPOLI, It. — Ameriška šesta flota v Sredozemskem morju je ostala še dalje v pripravljenosti, ki jo je proglasil predsednik Nixon, ko je bila vojna na Srednjem vzhodu na višku.

V Šesti floti je skupno okoli 60 ladij; med njimi sta dve letalonosilki za helikopterje s 4,000 marini. Ob začetku vojne na Srednjem vzhodu je bila okrepljena, da bi bila pripravljena na vse možnosti.

Šesta flota je po številu ladij šibkejša od sovjetskega vojnega brodovja v Sredozemskem morju, ki je razpolagalo v višku napetosti z 95 ladjami, sedaj pa jih ima okoli 90. Obe brodovji skrbno pazita drugo na drugo, pa tudi na to, da ne bi prišlo do kakih trčenj ali nepotrebnih incidentov, ki se v trenutku lahko nevarno zaostre.

V sovjetski floti so največje ladje križarke vrste Sverdlov, med tem ko predstavljajo jedro Šeste flote ZDA letalonosilke, med njimi John F. Kennedy. Poveljnik Šeste flote podadmiral Daniel J. Murphy je dejal časnikarjem, ki so obiskali šesto floto zadnji teden, da razpolaga s 180 letali na letalonosilkah v šesti floti. Sovjetsko brodovje nima nobenih letal, ker so Sovjeti prvo letalonosilko šele zgradili in še ni vključena v redne plovne enote.

V sovjetskem brodovju v Sredozemskem morju je dejansko le okoli 60% ladij sposobnih za boj, vse ostale pa služijo podpori bojnih enot. Adm. Murphy je dejal, da je v Šesti floti le 20% pomožnih ladij, vse ostale so sposobne za boj, to pomeni, da sta obe brodovji po številu pravih bojnih ladij skoraj enaki, toda premoč je na strani ameriškega brodovja, ker razpolaga to z močno letalsko silo, ki jo sovjetsko v celoti pogreša.

Nixon bo posnetke razgovorov objavil

Predsednik je dejal skupini republikanskih kongresnikov pretekli petek, da bo posnetke razgovorov objavil, ko bodo enkrat predloženi poroti.

WASHINGTON, D.C. — Vprašanje posnetkov razgovorov predsednika Nixona v Beli hiši se bliža po vsem sodeč kraju. Predsednik je namreč pretekli petek dejal republikanskim kongresnim vodnikom, da bo te posnetke potem, ko bodo predloženi poroti po pregledu sodnika Sirice, objavil.

Predsednik je zadnji petek povabil 7 glavnih kongresnih republikanskih vodnikov v Belo hišo in govoril z njimi dve uri o vplivu Watergate zadev na njegovo vlado in njen ugled v javnosti. Razpravljali so o možnostih in načinih obnove zaupanja v predsednika in v njegovo vlado, ki je v zadnjih tednih zdrknila na novo nižino.

Kong. John B. Anderson iz Illinoisa, načelnik republikanske konference v Predstavniškem domu, je napovedal, da bodo posnetki razgovorov v Beli hiši, ki so povzročali toliko sporov in razpravljanja, objavljeni po predsednikovi lastni odločitvi.

Posnetki ne morejo biti objavljeni, je dejal Anderson, dokler jih ni pregledal zvezni sodnik John Sirica, in dokler ni bil njihov morebitni obtežilni del predložen kot dokaz zvezni veliki poroti. Ko bo enkrat to opravljeno, bo možno najti način za pustitev teh posnetkov v javnost. Ni jasno, ali bo objava dobesedna ali le v izvlečku z nekaterimi dobesednimi deli.

Gilliganu se ne mudi

COLUMBUS, O. — Guv. John J. Gilligan je dejal, da ne bo predložil načrta za varčevanje energije sedanjemu posebnemu zasedanju glavne skupščine, ker da se ne mudi tako hudo, dokler ni na razpolago dovolj podatkov in vprašanje potreb ter sredstev bolj razčiščeno.

Guvernerjev posebni pomočnik M. S. Brown je napovedal, da bo načrt o varčevanju z energijo predložil guverner skupščini, ko se bo po novem letu zbrala na redno zasedanje.

Skupščina sama tudi hoče imeti dovolj časa za temeljito predelavo načrtov in predlogov. Tega posebno zasedanje ne nudi.

"Leteče patrulje" nadzirajo zamrznjene cene hrane v Italiji

Vlada je še poleti zamrznila cene hrane, pa nedavno uvedla "leteče patrulje" za nadzor nad izvajanjem zamrznitve, ko so postale kršitve množične.

RIM, It. — Cene hrane so bile zamrznjene še v avgustu, pa se jih prodajalci niso posebno dosledno držali. To je ljudi razburjalo in oblasti so uvedle posebne "leteče patrulje", ki so na razpolago za pritožbe potrošnikov.

Kakor hitro kdo patruljo pokliče in ji pove, v kateri trgovini so zahtevali od njega previsoko ceno, je ta naglo na mestu in prime krivca, s katerim gre takoj pred sodnika.

V prvih dneh, ko so leteče patrulje uvedli, je bilo na tisoče pritožb, ki so jih te preiskale. Neki pek v Frosinone je bil kaznovan z $5,100 globe, ker je ceno kruha pri funtu nezakonito povišal za 1 cent. V Turinu so 48 pekarn zaprli za 5 dni, ker so ali prodajale kruh po previsoki ceni ali pa niso imele cen jasno vidno objavljenih v svojih prodajalnah.

Sodniki, ki morajo prav tako kot vsi člani plačevati visoke cene, ne kažejo dosti "razumevanja" za poviševalce cen.

Vremenski prerok

Oblačno in milo. Najvišja temperatura okoli 52 F (11 C).

Novi grobovi

Barbara Sever

V petek je umrla v Lake County Memorial Hospital West 54 let stara Barbara Sever, roj. Povh v Clevelandu, kjer je družina dolgo let živela na 6014 Glass Avenue, dokler se ni preselila na Bonna Avenue in nato v Mentor on the Lake, Ohio, na 5911 Reynolds Rd. Pokojna je zapustila moža Franka, hčer Beverly, sina Franka, vnuka Franklina Scotta, sestre Stello Murray, Frances Czajka in Mario Dimaccia, sestri Theresa Klancar in Josephine Povrh ter brat Martin Povh pa so umrli pred njo. Pogreb je danes dopoldne ob 9.30 iz Grdinovega pogrebnega zavoda na E. 62 St., v cerkev sv. Vida ob 10., nato na Kalvarijo.

Frank Lipar

V 82. letu starosti je v soboto zjutraj umrl v Euclid General bolnici Frank Lipar, 1485 E. 175 St., rojen v vasi Lahončak, Slovenija, od koder je prišel v Ameriko, ko mu je bilo 12 let. Do svoje upokojitve leta 1955 je bil nad 46 let zaposlen pri Penn Central R.R. kot popravljač železniških voz. Bil je mož Mary, roj. Pintar, oče šestih otrok, od katerih živita samo še Angela Grdanc in Ann Sawchik, 8-krat stari oče in 4-krat prastari oče. Zapušča več sorodnikov v Sloveniji. Pogreb bo v torek ob 9. uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. na pokopališče Vernih duš. Družina priporoča v pokojnikov spomin darove za Slovenski dom za ostarele.

Joseph Kompare

Včeraj zjutraj je po dolgi bolezni umrl 77 let stari Joseph Kompare, 1135 E. 169 St., rojen v Lokavcu pri Ajdovščini, od koder je prišel v ZDA l. 1913, mož Antonie, roj. Sweltz, oče Irene, Carol in Josepha Jr., brat Dorothy Strancar, Mary Batic in Štefana (Jug.). Bil je upokojen nadzornik gradiva pri Ohijskem državnem cestnem oddelku, član SNPJ št. 312 in Kluba slovenskih upokojencev za Waterloo Road okrožje. Pogreb bo v sredo dopoldne ob 10.30 iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. Truplo pokojnika bo položeno na mrtvaški oder nocoj ob 7.

Peter Stakich Sr.

Zadet od srčne kapi v nedeljo zjutraj je umrl na poti v Euclid General bolnišnico Peter Stakich Sr. s 24230 Wildwood Avenue, rojen v Žumberku, od koder je prišel v ZDA l. 1901, vdovec po ženi Mary, roj. Butajla, oče Mrs. Michael (Anna) Skeya, Mrs. Mike (Fannie) Evans, Mrs. Robert (Ellie) Bode, Thomasa Stakicha, pok. Dannyja, Mrs. Margaret Shaniuk, Petra Jr., Mrs. John (Catherine) Skeya, Arthurja in Mrs. Budd (Jane) Conner, 27-krat stara oče, 23-krat prastari oče, brat pokojnih Dana, Toma in Mile Grubach. Do svoje upokojitve je bil zaposlen kot kovač pri Penn Central železniški družbi. Bil je član HBZ št. 235. Družina priporoča namesto vencev darove v sklad za gradnjo cerkve sv. Nikole. Pogreb bo v sredo ob 9. iz Grdinovega pogrebnega zavoda, v cerkev sv. Štefana na Lloyd Rd. ob 10. nato na Kalvarijo.

Timothy J. Sullivan

Nenadno je bil ustreljen, ko je stopil v neko gostilno na West 25 St. Timothy J. Sullivan, star 25 let, živeč s svojo materjo Mrs. Margaret Johns na 17530 Lake Shore Blvd. Pokojnikova mati in njen mož sta oskrbnika stanovanjske hiše. Poleg matere zapušča tri brate in tri sestre. Pogreb bo v torek popoldne iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. Čas pogreba še ni določen ob tem poročilu.

Sen. Fulbright hvali politiko Kissingerja

Načelnik senatnega zunanjepolitičnega odbora je pretekli petek v govoru pred Senatom odobril politiko dr. Kissingerja in zavračal kritiko sen. H. Jacksona.

WASHINGTON, D.C. — Sen. J. W. Fulbright, načelnik zunanjepolitičnega odbora Senata, je pretekli petek v senatni zbornici hvalil politiko dr. H. Kissingerja na Srednjem vzhodu v zadnjih tednih, jo v celoti odobril, pa istočasno zavrnil ostro očitke sen. Henryja Jacksona proti pomirjevanju s Sovjetsko zvezo.

Sen. Fulbright je mnenja, da je osrednja naloga doseči splošno pomirjenje na Srednjem vzhodu zdaj, dokler vojaško premirje ne utrdi stare položaje in ne obudi nevzdržljivih upov in stremljenj. Poudaril je, da so sedaj nujna popuščanja na obeh straneh, da pa bodo morali Izraelci vrniti večji del svojih vojaških osvojitev v junijski vojni 1967 in seveda vse sedanje. Arabci bodo morali popustiti v nekaterih svojih zahtevah, če naj bo kompromis možen.

Že preje je sen. Fulbright predložil, naj bi ZDA javno in uradno s posebno pogodbo jamčile za varnost Izraela, kakor hitro bo dosežen sporazum med njim in arabskimi sosedi in podpisani zadevni mirovni dogovori.

Sen. H. Jacksona, ki svari pred prenaglim pomirjevanjem s Sovjetsko zvezo, v čemer vidi resno nevarnost za ZDA, je sen. Fulbright označil za 'nevarnega bojevnika mrzle vojne'. Sen. Jackson je pred časom dejal, da je sen. Fulbright "zaslepljen od Sovjetov in da dr. Kissinger misli, da on presleplja Sovjete..."

Watergate ni imel vpliva

WASHINGTON, D.C. — Pri torkovih volitvah ni bilo opaziti kakega posebnega vpliva Watergate afere. Tako sta volitve presodila načelnika obeh strank, republikanec George Bush in demokrat Robert Strauss.

Robert Strauss je dejal, da po njegovem opažanju vpliva Watergate skoraj ni bilo mogoče nikjer ugotoviti. Bilo je pa pri volitvah očitno, da volivci teže proti sredini od vsakih skrajnosti.

Slično stališče do volitev so zavzeli tudi v Beli hiši, precej pa je seveda tudi takih, ki hočejo videti v izidih volitev na vsak način vpliv Watergate zadev na volivce in na izide volitev. Ker so bile to pretežno krajevne volitve, Watergate pa je zadeva, ki se tiče v prvi vrsti Bele hiše in ljudi v njej ter okoli nje, je razumljivo, da se volivci za to zadevo niso tokrat dosti menili. Utegne pa zato igrati večjo vlogo prihodnje leto.

Jaworski zagotovil Kongres o svoji popolni neodvisnosti

WASHINGTON, D.C. — Posebni javni tožilec za Watergate zadeve L. Jaworski je pred Domovim pravosodnim odborom zadnji teden izjavil, da je dobil dovoljna zagotovila za popolno neodvisnost pri svojem preiskovanju.

PREMIRJE NA SREDNJEM VZHODU BILO PODPISANO

Izrael in Egipt sta včeraj podpisala sporazum o premirju, ki ga je posredoval pretekli teden dr. Kissinger tekom svojega obiska v Kairu. O tem, kako naj premirje začno izvajati, se pa včeraj niso mogli zediniti kljub dvem sestankom. Razgovore bodo danes nadaljevali.

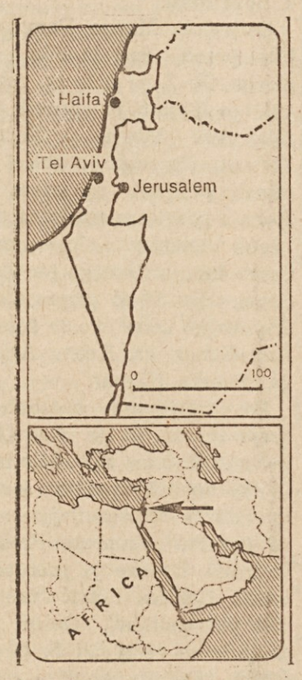

KAIRO, Egipt. — Včeraj popoldne ob treh sta izraelski in egiptski general v imenu svojih vlad podpisala sporazum o premirju v navzočnosti poveljnika čet Združenih narodov v šotoru postavljenem pri 101. kilometru na glavni cesti Kairo-Suez. To je bil od leta 1949 prvi tak podpisan dogovor med obema bojujočima se stranema. Dosežen je bil na prizadevanje ameriškega državnega tajnika dr. H. Kissingerja tekom njegovega obiska v glavnem mestu Egipta pretekli teden. Obstoja upanje, da bo odprl pot k pogajanjem, ki naj bi končno rešila spor med Izraelom in Arabci, ki je v 25 letih privedel do štirih medsebojnih vojn. Pogajanja pričakujejo v Kairu v nekako enem mesecu in naj bi trajala pol leta do enega leta, kot je to zapisal Mohamed Heikal v svojem listu Al Ahram.

Za Izrael je podpisal sporazum maj. gen. Aharon Yariv, namestnik načelnika glavnega stana izraelske vojske in svetovalec Golde Meir, za Egipt pa maj. gen. Mogamed Abdul Gamazy, namestnik načelnika glavnega stana egiptske vojske. Premirje je veljavno samo za Egipt in Izrael, Sirija vanj ni vključena. Obe strani sta podpisali angleško besedilo sporazuma, sestavljeno na prizadevanje dr. Kissingerja.

Podpisovanje je bilo izvedeno v šotoru čet Združenih narodov ob 101. kilometru glavne ceste Kairo-Suez ob treh popoldne. Zastopstvi Izraela in Egipta sta bili vsako na eni strani mize v obliki črke U, na katere vrhu je sedel poveljnik čet ZN gen. Ensio Siilasvuo iz Finske. Finski vojaki z bajoneti na puškah so stražili šotor.

Sporazum obsega šest točk, v katerih se Izrael in Egipt obvezujeta:

Spoštovali premirje, odrejeno po Varnostnem svetu Združenih narodov 22. oktobra in ponovno naslednji dan.

Začeti razgovore o črti premirja 22. oktobra v okviru sporazuma o prenehanju vojskovanja in o ločitvi obeh bojujočih se čet pod nadzorom ZN.

Spraviti dnevno hrano, vodo in zdravila v mesto Suez in odpraviti od tam ranjene civiliste.

Opustiti vsako oviranje dovoza nevojaške oskrbe na vzhodni breg Sueškega prekopa, kjer pravi Izrael, da je obkoljena 3. egiptska armada.

Zamenjati nadzorne straže ob cesti Kairo-Suez s stražami ZN ob pravici izraelskih častnikov nadzirati pošiljanja oskrbe.

Izmčenjati vse vojne ujetnike "kakor hitro bodo vzpostavljene straže ZN".

Ko je bil dogovor podpisan sta se obe strani sestali ponovno včeraj na razgovor o začetku njegovega izvajanja. Pri tem je prišlo do zastanka in razgovori bodo nadaljevani danes. Egiptu se mudi odpreti oskrbo 3. armadi na vzhodni strani Sueškega prekopa, Izrael pa se trenutno najbolj briga za svoje vojne ujetnike, ki jih hoče imeti čim preje doma.

M. Heikal je v listu Al Ahram napovedal, da se bodo začela mirovna pogajanja v Ženevi v Švici drugi teden v decembru, pa trajala od pol leta do enega leta, predno bo dosežen splošen sporazum med Izraelom in Arabci.

Novi predpisi za rabo gasolina v avtomobilih

DETROIT, Mich. — Sen. Warren Magnuson, načelnik trgovinskega odbora Senata, je razkril, da je pred odborom načrt, ki zahteva, da avtomobilska industrija tekom prihodnjih 10 let zmanjša porabo gasolina pri vozilih za 50%.

Sedanje povprečje je 11.8 milj na galon, leta 1984 bo moral vsak avtomobil napraviti z galonom gasolina najmanj 18 milj. Avtomobili, ki tega ne bodo zmogli, bodo izločeni s trga in seveda tudi iz prometa.

Trenutno je vsaj 10 vrst ameriških avtomobilov, ki ne napravijo niti 10 milj poti na galon gasolina. Ti bodo v prvem letu novega zakona izginili s trga.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Nixon se bo ta teden na šestih sestankih v Beli hiši sestal z vsemi republikanci v Kongresu in odgovarjal na njihova vprašanja. To naj bi odstranilo njihovo nezaupanje do predsednika in obnovilo njegov ugled in podporo.

WASHINGTON, D.C. — Notranji tajnik Rogers C. B. Morton je včeraj napovedal, da bo gasolin po vsem sodeč že v januarju na nakaznice, slično kot v času druge svetovne vojne.

NASHVILLE, Ten. — Tu so včeraj našli umorjena Davida Akemana — Grand Ole Opry in Hee Haw zvezdnika, ter njegovo ženo Estello v njunem domu v Davidson okraju. Vse kaže, da je bil cilj umora rop.

PEKING, Kit. — Državni tajnik ZDA Kissinger in predsednik vlade Ču En-laj sta se včeraj ponovno sestalo, ko so začele krožiti vesti, da utegne Ču En-laj sprejeti povabilo za obisk v ZDA. Razgovori po vsem sodeč potekajo ugodno in v prijateljskem razpoloženju.

Demonstrantje pred sodiščem v Atenah

ATENE, Gr. — Zaradi napadov na policijo po spominski svečanosti ob 5-letnici smrti priljubljenega bivšega predsednika vlade G. Papandreouja predzadnjo nedeljo na tukajšnjem pokopališču je bilo obtoženih 17 prijetih demonstrantov.

Policijski polkovnik, ki je vodil nastop policije proti demonstrantom, je dejal, da v 25 letih svoje policijske službe ni "nikdar videl bolj sovražne in izzivajoče množice". "Bilo je neverjetno", je pričal pred sodiščem. Demonstranti so bili kar penasti od kričanja in so pri tem rabili besede in psovke proti vladi, ki je rekel polkovnik, da "se jih ne upa pred sodiščem omeniti".

Iz Clevelanda in okolice

Seja—

Klub slovenskih upokojencev za Waterloo Road okrožje ima jutri, v torek, ob dveh popoldne sejo v SDD na Waterloo Rd.

Zadušnica—

Jutri, v torek, ob 7. zjutraj bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Mary Blatnik za 30. dan njene smrti.

V Clevelandu elektrike ne bo manjkalo—

Ker večina elekrtarn na tem področju še ni prešla od uporabe premoga kot goriva na olje, je oskrba mesta in širše okolice preko Cleveland Electric Illuminating Company zagotovljena. To seveda, če bodo olajšani sedanji predpisi za varovanje okolja, je povedal predsednik CEI Karl H. Rudolph.

Nikomur ne bo treba zmrzovati—

Direktor Henry King od Columbia Gas of Ohio je izjavil, da ne bo treba v Ohiu letošnjo zimo nikomur zmrzovati. Družba bo v prvi vrsti poskrbela za ogrev človeških bivališč, nato šele za ostale potrebe. Pripomnil je, da bo pomagalo, če bodo ljudje namestili termostate malo nižje, kot običajno. Družba bo 1. januarja odprla novo plinarno v Green Springs, Ohio, ki bo dajala dnevno 250 milijonov kubičnih čevljev sintetičnega plina. To bo pokrilo izostatek plina, ki je prinajal doslej sem z Jugozahoda.

Prijeten večer pri Belokranjcih—

V soboto zvečer so Belokranjci in njihovi prijatelji praznovali v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue god sv. Martina, ki mošt v vino spreminja. Vesela družba je napolnila veliko dvorano in pazljivo sledila nastopu mladih plesalcev in plesalk Kresa, pa se nato sama spustila v ples ob godbi "Veselih Slovencev" in v živahno kramljanje. Postrežba je bila v vseh pogledih odlična, Bele Kranjice so se znova izkazale kot odlične kuharice, pa tudi prijazne in ljubeznive strežnice. Spretna in nagla je bila postrežba tudi pri bari, četudi je bil prizidek včasih kar nagneten. Bil je lep in prijeten večer!

Poslikana okna cerkve so ukradli—

V noči od sobote na nedeljo so neznanci odnesli štiri na steklo slikana okna, delo Tiffanyja, iz cerkvena 8143 Euclid Avenue, katerih vrednost cenijo od $75,000 do $150,000. Cerkev se je prvotno imenovala Prva unitaristična cerkev in je bila zgrajena leta 1904.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July
Managing Editor: Mary Debevec
NAROČNINA:
Za Združene države:
$18.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.50 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
$20.00 na leto; $10.00 za pol leta; $6.00 za 3 mesece
Petkova izdaja $6.00 na leto
SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$18.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.50 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$20.00 per year; $10.00 for 6 months; $6.00 for 3 months
Friday edition $6.00 for one year.
SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO
83 No. 218 Monday, Nov. 12, 1973

Š. R.

Rusija in Srednji vzhod

II.

Še drugega dogodka sem se spomnil. Pred nekaj leti sem imel priliko govoriti z bivšim perzijskim poslanikom v Washingtonu. Menda se je sprl s perzijskim šahom in se ni hotel vrniti v domovino. Versko je bil nemara precej liberalen, toda po vsem videzu je bil nasprotnik šahove agrarne reforme, vendar je ostal nasprotnik Rusije.

Rusko politiko je razlagal kot politiko petih prstov, s katerimi skuša Rusija doseči pet svetovnih morij. Dostop do dveh morij ji je še zaprt, namreč dostop do Sredozemskega morja in do Indijskega oceana, kamor zapira Rusiji pot Perzija. Zato je razumljivo, da je Amerika podprla šaha Reza Pahlevija, ko je bil v nevarnosti, da ga levičarji spravijo s prestola. Protirevolucijo je organizirala ameriška obveščevalna služba pod vodstvom Helmsa, sedanjega ameriškega poslanika v Teheranu. Tudi perzijska uradna literatura odkrito priznava vlogo Amerikancev in dejstvo, da so prav Amerikanci rešili prestol Rezi Pahleviju.

Ob isti priliki nam je bivši perzijski poslanik povedal še drugo zanimivost. On sam je namreč bil v komisiji, ki je imela rešiti vprašanje Palestine. Bilo je vse pripravljeno, da organizirajo Palestino kot konfederacijo, v kateri bi Arabci in Judje skupaj živeli. Ta načrt bi prihranil Judom, Arabcem in svetu mnogo skrbi in trpljenja. Tedaj je prišlo sporočilo kot srela z jasnega neba, da je Sovjetska zveza priznala Izrael kot suvereno državo. Ameriki ni preostalo drugega, kot da posnema ruski zgled.

Rusija je očividno računala, da Amerika ne bo mogla pustiti Izraela na cedilu. Že zaradi javnega mnenja bi to bilo nemogoče. Ruski vladi se na javno mnenje ni treba ozirati, saj javno mnenje v Rusiji ne pomeni nič. Zato Rusija ni naletela na nobene težave, ko je sklenila prepustiti obrambo Izraela Ameriki, sama pa se je čez noč prelevila v zaščitnico Arabcev.

Bila je to vsekakor mojstrska poteza. Rusija je nenadno odkrila trg za rusko orožje, ki ga Arabci lahko plačajo z ameriškimi dolarji, ruskim ladjam so se odprla pristanišča v Egiptu in drugod v Severni Afriki, kjer Rusijo spremljajo s simpatijami kot zaščitnico stiskanih Arabcev.

Neki kitajski politik je rekel, da ima Rusija dve vrsti težav, v Evropi je prerdeča, v Aziji pa preveč bela. Med Arabci, kot vse kaže, Rusija nima posebnih težav, čeprav ji morda povsem ne zaupajo.

V prvih povojnih letih sem v Rimu v ameriški knjižnici odkril knjigo, ki je razpravljala o bodočnosti ameriške politike v svetu. Avtor je bil mnenja, da bo morala Amerika slediti Angliji. Svoje mnenje je opiral na dejstvo, da sta se pojma čas in prostor temeljito spremenila. V času, ki ga je nekoč rabil kurir, da je prinesel diplomatsko pošto iz Londona v Pariz, lahko danes priletimo iz Amerike v Evropo. Če upoštevamo še brzojav, telefon in radio, pa razdalje sploh več ne obstojajo. Napoved se je uresničila, ameriška zunanja politika se danes giblje v stopinjah in v smereh, ki jih je že prel vojno začrtala angleška diplomacija. Ko je začela Anglija omahovati, je njeno mesto v Grčiji prevzela Amerika. Ameriška flota čuva Sredozemlje in Indijski ocean. Zato igra po sili razmer Amerika vlogo Anglije pri reševanju problemov Srednjega vzhoda, kjer se danes merita in borita za vpliv dve trenutno najmočnejši sili sveta, Amerika in Rusija.

Toda problem Srednjega vzhoda je že star in v vsaki generaciji so ga poizkušali reševati z večjim ali manjšim uspehom.

Že za vlade carja Ivana Groznega so Angleži odkrili pot v Murmansk. Niti petdeset let po zavzetju Sibirja, prestolice mongolskih kanov, so ruski kozaki za vlade carja Alekseja prispeli na obalo Tihega oceana, Peter Veliki pa je ob koncu zmagovite "severne vojne" z mirom v Nystatu leta 1721 odprl Rusiji pot do Baltiškega morja.

Za vlade cesarice Katarine II. Velike se je Rusom v dveh vojnah s Turčijo posrečilo osvojiti današnjo južno Rusijo in polotok Krim ter se utrditi na obalah Črnega morja. Angleži tega zmagovitega pohoda niso mogli preprečiti, v času prve vojne so bili zaposleni z nemiri v Ameriki, v času druge pa so bili v vojni s Francijo.

Odslej so Rusi ščitili svoj vpliv ob obalah Črnega morja v dveh smereh, proti ustju reke Donave, ki so ga zavzeli leta 1812 na predvečer vojne z Napoleonom, na vzhodu pa so širili svoj vpliv proti Kavkazu.

Mislim, da je bila doba vladanja Katarine II. Velike izredna prilika, da Rusi zasedejo Carigrad. V Carigradu je vladala popolna zmeda. Janičarji, ki so tvorili nekoč elito turške vojske, so izgubili na pomenu. Brez vojaške vrednosti so postajali podobni drhali, ki pa se je vztrajno upirala vsem reformam in poizkusom modernizacije turške vojske. Sultan Selim III. je poizkušal posnemati Petra Velikega. Ko je hotel uvesti potrebne reforme, si je napokal sovraštvo janičarjev in bil leta 1808 umorjen.

(Dalje sledi)

BESEDA IZ NARODA

Slovenci iz Chicaga in okolice so se spomnili 14. obletnice smrti škofa dr. G. Rožmana

CHICAGO, Ill. — V petek, 16. nov., poteče 14 let, odkar je v Clevelandu umrl ljubljanski škof-begunec dr. Gregorij Rožman. Vsako leto pohite v novembru na njegov grob na lemontskem gričku Slovenci iz Chicaga in okolice. Tudi letos je bilo tako in sicer v nedeljo, 4. novembra.

Cerkvica Marije Pomagaj je bila polna, dasi je bilo vreme mrzlo. Ob 2. je bila sv. maša s pridigo, katero je opravil urednik Ave Maria p. Fortunat Zorman. Po maši je pričel spominski program na istem prostoru s sodelovanem učencev in učenk Slomškove slovenske sobotne šole iz Chicaga ter članov Save. Spored so pripravile požrtvovalne učiteljice te šole: ga. Ana Gaber, ga. Krista Arko in ga. Fanika Humar.

Po otvoritvenih besedah Andreja Remca in ge. Ane Gaber je višja skupina slov. šole izvedla zborno deklamacijo "Memento mori" — 'Spominjaj se smrti' od pesnika Franceta Prešerna. Iz šolske čitanke je prebrala učenka Ljubica Petrič sestavek "Na pokopališču". Dečki višje skupine so recitirali S. Gregorčičevo "Pri pogrebu". — Prav globoko so odjeknile dovršene recitacije Savanov: "Na pokopališču" (Tone Gaber ml.) od Ivana Zupana, ga. Nandi Puc Antona Medveda "Mrtvih spomin" in dr. Lojze Ark Ivan Zormanovo "Ko mene več ne bo". Najmlajši slov. šole so po kratkih uvodnih besedah se poklonili našim pokojnim, zlasti še škofu Gregoriju Rožmanu ter izmolili "Oče naš". Otroška molitev je pač Bogu najljubša in predere oblake neba ter pohiti k Očetu luči, od katerega pride vsak dober dar. Za Slovence v tistih težkh časih pač najlepši dar — škofa Gregorija Rožmana.

Šolski pevski zbor je zapel pesmi: Večerni zvon, Lipa zelenela je, Gor čez izaro in Rož, Podjuna, Zila, ki je bila še posebej posvečena škofu Gregoriju. Cerkveni pevski zbor od fare sv. Štefana pa je zapel Blagor mu, ki se spočije.

Po svečanosti v cerkvi se je množica ljudi z učenci Slomškove sobotne šole podala na pokopališče, kjer so položili cvetje na grob velikega slovenskega pastirja ter molili za njega in za vse, ki tam čakajo večnega vstajenja.

Kmalu bo bela snežna odeja mehko zagrnila Pastirjev grob. Dasi že 14 let mrtev, še vedno doni glas tega sodobnega Velikana in Učitelja preko mučeniške Slovenije, preko oceanov, kjer žive razkropljeni Slovenci ter jih opominja k neomajni zvestobi veri svojih očetov in mater ter slovenskih mučencev tam okrog Teharij, Kočevskega Roga in Bog sam ve, kje še vse, pa tudi k zvestobi slovenstvu ter neprenehnemu boju proti brezbožnemu komunizmu. Poslušajmo Pastirjev glas in ostanimo zvesti!

Mirko Geratič

Spomin na škofa Janeza Gnidovec

"Gospod, ti ne boš dopustil, da tvoj zvesti služabnik škof Janez Gnidovec za vedno pade v pozabljnost..." (Psalm)

V poročilu o smrti škofa Janeza Gnidovca 3. februarja 1939 smo brali:

"Kot duhovnik, kot član Misijonske družbe in zlasti kot škof je vsepovsod vršil svojo službo z brezprimerno odpovedjo in nepopisno gorečnostjo; s tem je postal za nas prekrasni zgled učitelja in pastirja po Jezusovem Srcu."

Istega dne je objavil "Slovenec" (predvojni dnevnik v Sloveniji): "Umrl je mož — svetnik!" (Janez Kalan).

Njegov pogreb je bil kakor veličastno zmagoslavje velikonočnega jutra. Pri odprtem grobu mu je spregovoril msgr. Anton Kordin, njegov generalni vikar. Zgovorno je orisal kreposti, ki so krasile ponižnega in preprostega škofa Gnidovca. Posebno je poudaril, da je bil čist kot angel.

V "Družini", št. 32/73 piše msgr. Zakrajšek, župnik v Bistrici, da ko se je nekaj mesecev po škofovi smrti sestal s pravoslavnim vladiko Josifom, je ta rekel: "Škof Gnidovec je bil božji človek."

Ko vse to prebiramo in obujamo spomine, bi še posebno rad poudaril ponižnost škofa Gnidovca.

Vsako priložnost je izkoristil, da se je mogel poniževati. Nasprotno pa je bližnjega vedno opravičeval.. Če je naneslo, da je moral opozoriti brata strežnika na kakšno dolžnost, je to storil s tako obzirnostjo, da je brat čutil, da škof pravzaprav sam sebe ponižuje in obtožuje. Ko je šel l. 1926 v Rim k sv. očetu Piju XI., se je na kolenih poslovil od svojih sobratov. In ko se je vrnil, je bil spet prvi na kolenih ter nas je vse kleče objel. Prvo, kar je hotel povedati, je bilo, da je prosil sv. očeta posebnega blagoslova za dva brata, ki sta v njegovi službi.

Škof Gnidovec je dobesedno posnemal ponižnega ustanovitelja, sv. Vincencija. Imel je posebno spoštovanje do sv. Cerkve, do papeža in drugih cerkvenih dostojanstvenikov. Kadar je škof pisal v Rim, ga je brat strežnik vedno našel na kolenih pred pisalno mizo. Predstojnike in avtoriteto je gledal s ponižno in živo vero.

V predglasju za svetniške godove beremo besede, ki mi danes s tako resničnostjo prihajajo v spomin:

"Bog je čudovit v svojih svetnikih. In kadar nakloni kateremu svojih svetih čast svetniške krone in slave, počasti s tem svoje delovanje v svojo slavo."

1. Vera škofa Gnidovca

Pregovor pravi, da besede mičejo, zgledi pa vlečejo. Tudi zgled krepostnega škofa nas je pritegnil z veliko silo.

Škof Gnidovec je imel živo in dejavno vero, ki mu je osvetljevala vsa pota v življenju in vse njegovo delovanje. Živa vera je bila vir, od koder je zajemal svoje molitveno življenje. Vsako jutro smo ga videli eno uro potopljenega v premišljevanje med katerim se je skrbno pripravljal za evharistično daritev. Pogosto je tudi čez dan obiskoval Najsvetejši Zakrament. Kadar smo ga videli pogreznjenega v molitev, smo vedeli, da se bori za duše, ki so mu bile izročene v oskrbovanje; uganili smo, da se posvetuje s svojim božjim Učiteljem o važnih zadevah, da išče pomoči in razsvetljenja. Tako zelo se je zavedal svoje odgovornosti, da si ni dovolil nobene udobnosti. Nekoč mi je zaupal: "Vedno je treba skrbeti, da se odločitev ne pritakne kaj človeškega." Na ta način je škof Gnidovec vedno skrbel, da je v vseh odločitvah vedno obveljala le božja volja. Pri njem so se uresničile besede: "Moj pravični živi iz vere."

2. Zaupanje škofa Gnidovca

"Vate, Gospod zaupam in ne bom osramočen," še posebej velja za škofa Gnidovca. Imel je neomajno zaupanje v Boga. Zanj je bil božji Učitelj trdnjava in skala. Kljub materialni in duhovni revščini, ki jo je našel v svoji obširni škofiji, je vedno otroško zaupal v Previdnost, prav po zgledu sv. Vincencija.

Ko je 8. decembra 1924 prevzel skopljansko škofijo, ni imel niti svojega stanovanja v Prizrenu. V župnišču si je najel dve sobici: pisarno in spalnico. Škofa ni to prav nič motilo, ker je iskal samo duše in slavo božjo. Vendar je po štirih mesecih svojega škofovanja zaprosil gg. lazariste, naj mu pridejo na pomoč. 25. marca 1925 so prišli štirje člani Misijonske družbe: dva duhovnika in dva brata laika. Izmed duhovnikov sta bila g. Franc Knavs in g. Alojzij Plantarič, izmed bratov pa Jože Konečnik in Alojzij Klančar. Msgr. Alojzij Turk bratov sicer ne omenja v svojih spominih na škofa Gnidovca, vendar je tako točno. (Brat Klančar je bil škofov strežnik 3 leta in pol, od marca 1925 do avgusta 1928). To so bili pionirji, ki so sodelovati in sotrpeli s škofom Gnidovcem v začetku njegovega škofovanja. V vseh težavah, ki jih posebno v začetku ni manjkalo, ni nikdar izgubil poguma, vedno je brezmejno zaupal v Previdnost.

Z zaupanjem v božje usmiljenje je škof Gnidovec iskal duše; posebno se je zavzel za trpeče in revne. Kako jih je znal tolažiti in jim vlivati poguma in zaupanja v božje usmiljenje. Kako se je znal potegniti za resnico in kolikokrat je pogumno branil versko svobodo in pravice Cerkve.

3. Ljubezen škofa Gnidovca

"Večje ljubezni nima nihče kot tisti, ki da življenje za svoje prijatelje," je zapisano v Sv. pismu. Škof Gnidovec je ljubil Gospoda dobesedno po zapovedi božjega Učitelja: z vsem srcem, z vso dušo in z vsem mišljenjem... Zato se je tako tesno oklepal Gospoda v tabernaklju, zato ga je tako vleklo v njegovo bližino. Kako pobožno je opravljal daritev sv. maše. Ko je zavžil sveto obhajilo, je skrbno postrgal drobce s pateno na korporalu v živi veri, da je Kristus navzoč v vsakem majhnem delčku sv. hostije. Ko je med dnevom pokleknil pred tabernakelj, je nepremično upiral svoje oči v vratca, pred katerimi je trepetala večna lučka. Včasih se mi je zdelo, da gleda nevidnega Kristusa in čuti njegovo bližino.

Ljubezen škofa Gnidovca do Gospoda v tabernaklju se je prelivala v ljubezen do bližnjega. V vsakem, še tako preprostem človeku, je gledal božjo podobo. V njem je znal najti Kristusov obraz, včasih trpeč, včasih celo zmaličen tako zelo, da ga je bilo komaj spoznati. Toda po Vincencijevo je obrnil svetinjo na drugo strani, kjer ga je prav gotovo spoznal. Ubogi so ga kmalu vzljubili in radi so prihajali k njemu, ker je bilo njegovo srce podobno Gospodovemu Srcu.

Tukaj bi lahko napisal dolge strani o njegovi nesebični darežljivosti in velikodušni ljubezni. Sam je bil z malim zadovoljen; vse je razdal, od perila do sukanje, ki bi jo sam tako potreboval. Včasih se je izgovarjal, da je oni drugi še bolj potreben kakšne stvari kot on sam.

*

Le v medlih potezah sem osvetlil glavne kreposti škofa Gnidovca, vero, upanje in ljubezen. Lahko bi jih še in še naštevali. V njegovem vsakdanjem življenju so se pokazale druga za drugo: ponižnost, krotkost, zmernost, modrost, čistost, previdnost, mrtvenje, odpoved. Kako je znal molčati o napakah bližnjega. Opazili smo veliko zatajenost pri jedi in pijači. Niti na dan svojega škofovega posvečenja ni pokusil vina. Sam je priznal naslednji dan v Grobljah, ko je obiskal semeniščnike in brate novince, da ga je precej stalo, ko ni pokusil vina v tako veseli družbi. Isto zatajenost je obdržal vse življenje.

Povprečnemu človeku se je zdel nedosegljiv v mrtvenju in odpovedi. Potrpežljivo in vdano je prenašal tudi svojo bolezen. Bil nam je zares vzor v vseh krepostih, posebno nam otrokom sv. Vincencija.

Z zaupanjem se lahko obračamo k njemu v vseh zadevah, duhovnih in materialnih za pomoč in priprošnjo. Naša dolžnost je, da prosimo Gospoda, naj ta svetniški vzor dvigne na oltar v božjo slavo in nam, Vincencijevim otrokom, za vzor in priprošnjo.

Pariz, 17. oktobra 1973.

Alojzij Klančar, C.M.

Naročnica Ameriške Domovine, stara 92 let, umrla

SYGAN PRI BRIDGEVILLU, Pa. — Pred več kot 70 leti je prišla iz kraja blizu Litije na syganski hrib mlada žena Mrs. Matilda Knez. Letos septembra meseca je umrla preko 92 let stara. Rojena je bila 21. februarja 1881.

Ameriška Domovina se mora te žene spomniti. Kolikor je meni znano, je bila ona edina v tej okolici naročena na dnevno Ameriško Domovino in jo vestno z velikim veseljem prebirala do zadnjega tedna svojega dolgega življenja. Ko je pred davnimi leti prišla na syganski hrib, je bilo samo par hiš v vasi; skoraj vsi moški so delali v premogokopih. Matilda je trdo delala da je možu pomagala skrbeti za številno družino. Nič se ji ni zdelo preveč skrbeti za krave prašiče, kokoši, nositi vodo od zunaj v hišo, prati zunaj... Navajena je bila na tako delo zdoma. Pri trdem delu in skrbeh je ostala zvesta tudi naukom, ki jih je prinesla zdoma. Do smrti je znala molitve, katekizemska vprašanja, kar se je naučila doma.

Mladina sedaj ne ve, kako je treba delati in kako je treba moliti, je govorila. V življenju je videla mnogo naših ljudi, ki so zapustili vero in živeli in umirali brez Boga in zakramentov. Šli so svojo "svobodno" pot, kot so rekli, pot, ki so jo oznanjali slovenski protiverski listi.

Matilda je hodila svojo pot, ki si jo je s pomočjo matere že doma začrtala. Nihče je ni premaknil. AVE MARIJA, list iz Lemonta, je bila njena mesečna duhovna hrana, in dnevna AMERIŠKA DOMOVINA. Večkrat je povedala: Vi ne veste, kako strupeno je bilo ozračje tukaj. AVE MARIJO sem morala skrivati pred nekaterimi protiversko zagrizenimi ljudmi. Če so list dobili, je romal v ogenj. Vsaka verska stvar je takim ljudem smrdela.

V AVE MARIJI je Matilda dobila novice in članke z verskega področja. AMERIŠKA DOMOVINA jo je seznanjala z drugimi novicami. Brala je do zadnjega tedna pred smrtjo. Pa kako točno in s kakim veseljem. Ko sem jo obiskal po posvetitvi Slovenske kapele v Washingtonu, mi je hudomušno rekla: Jaz več vem, kako je bilo v Washingtonu kot Vi. Vse je bilo točno napisano v Ameriški Domovini. Par tednov pred smrtjo je malo potarnala: Dobila sem dve številki Ameriške Domovine na isti dan, moram najprej prebrati velike črke, potem pa začnem z malim tiskom.

Kako je bila na tekočem ob branju Domovine, je značilna ta pripomba, izrečena dober teden pred smrtjo: Noge me bole, premakniti se ne morem, še moliti je težko, a vendar ne bi zamenjala svojih križev s težavami, ki jih ima predsednik Nixon. Do zadnjega dne je ohranila dober spomin. Pred par meseci je rekla: štejem in štejem, koliko ljudi je umrlo v tem času, ko sem jaz tukaj na tem hribu; prišla sem do 300 znanih ljudi, potem pa nisem več štela... Toliko jih je že umrlo, a jaz sem še vedno tukaj. Nič ne vem zakaj, a Bog menda že ve, zakaj moram toliko let čakati na smrt.

Naših starih ljudi po tej ameriški zemlji ni več veliko. Prišli so iz Slovenije v začetku tega stoletja ali malo kasneje. Garali so trdo. Mladina tega ne ve, večkrat tudi ne prizna. Večina teh ljudi je ohranila trdno dobro slovensko zavest. Versko pa so se mnogi izgubili. Ne samo radi pomanjkanja slovenskih duhovnikov, bolj pod vplivom protiversko strupenih listov.

Kako strupen je bil protiverski duh, kaže tale zgled: Umiral je Slovenec. Bil sem pri njem, a mi je žena s strupeno odločnostjo prepovedala, da bi mu podelil poslednje maziljenje. Drug slučaj: obiskal sem hišo, kjer je ležal bolan mož — Slovenec. Niti v sobo me niso pustili... V takem ozračju so živeli mnogi naši stari naseljenci. Nič čudnega, da so mnogi pod vplivom veri sovražnega časopisja omahnili in nekateri popolnoma odpadli v zavesti, da so se osvobodili.

Mrs. Knez se za take protiverske tokove ni brigala. Nihče je ni mogel premakniti niti za ped. AVE MARIJA in AMERIŠKA DOMOVINA sta jo podpirala in dajala poguma tudi v tistih časih, ko so bile protiverske sile na pohodu med našimi slovenskimi ljudmi. — Naj dobri Bog na priprošnjo Matere božje da Mrs. Matildi Knez božje plačilo za njeno zvestobo.

Jože Cvelbar

CERKVENI ARHIVI

Državni arhiv Slovenije je v zadnjih letih popisal vse župnijske arhive ljubljanske škofije. Zato bodo verjetno odslej prihajale na župnije razne osebe, da uporabijo te arhive.

Prosimo, da se pri tem držite naslednjih navodil:

1. Vsak mora imeti pismeno potrdilo univerze ali kake druge ustanove, da uporablja arhiv v znanstvene namene.

2. Nikoli ne smete dati arhivalij iz župnišča na dom. Vsak mora uporabljati arhivalije le tam pod nadzorstvom.

3. Fotokopirati se sme samo najnujnejše reči in to pod nadzorstvom. Morda bi prinesli župniki to v škofijski arhiv, ki bo oskrbel fotokopije in vrnil originale župniji.

4. Arhive hranite na varnih in suhih krajih.

5. Nekatere župnije imajo zelo stare in važne arhivalije. Lete naj bi dale v hrambo v škofijski arhiv. Župnije, ki imajo take arhivalije, bodo prejele posebej poročilo in seznam, kaj naj bi se oddalo v centralni škofijski arhiv. Prejeli bodo tudi seznam in potrdilo o predaji.

Cfr. okrožnica št. 8/1973 z dne 1. avg. 1973. Št. 1158. Ljubljanski nadškofijski ordinariat v Ljubljani. Str. 70!

FOTOGRAFIJE (črnobele) naših župnijskih cerkva in podružnic, po možnosti s kakim popisom, želi p. Bertrand Kotnik v New Yorku, da bi o njih pisal za naše izseljence. Kdor ima kaj, naj pošlje na naslov: p. Mirko Silvester, Prešernov trg 5. 61000 Ljubljana.

D.

Ponarejene slike

Bavarska policija je zaplenila v nekaj dneh 815 ponarejenih slik Picassa, Toulouse-Lautreca, Kandinskega, Tiziana in Cezanna. Dva ponarejevalca sta v preiskavi.

Josip Jurčič:

CVET IN SAD

Izviren roman

Pavlina se je največ pečala z mlado sodnikovo hčerjo, boječo, precej mrtvo stvarco, in je z Leonom le malo govorila. Tolikanj več mu je prizadela njegova soseda na levi, gospa sodnikova, ki ga je vabila, naj pride kaj v njeno družino, in mu je, sicer ne naravnost, pa vendar umljivo hvalila redke lastnosti svoje starše hčere, ki je denes žalibog morala zarad bolnega zoba doma ostati. Tudi je moral potrpežljivo poslušati dolgo jeremijado gospe sodnikove, kako malo višjega izobraženja imajo deklice civilnih staršev tukaj na deželi, da je vse posuroveno in pokmeteno, da malokatera kaj zdatnega o muziki ume itd. Vse to pak se mu je bolj natihoma pripovedovalo; in če je bilo gospe verjeti, koliko si je prizadela, kako se ni nobenih stroškov strašila, da je svojo staršo hčer odgojila po terjatvah denašnjega časa, morala je biti ta sodnikova hči res pravi ženski ideal. In vendar je bil Leon tako nehvaležen, da ni nikake želje izrekel, še kazal ne, poznati to dete dovršene popolnosti.

Zmerom vesela in zgovorna Matilda je zraven svojega ženina barona Bremerna nekaj le bolj tiho sedela, rdeča črez in črez po licu. Govoriti ji po sreči ni bilo treba mnogo, zakaj uljudni baron je govoril sam za dva.

Sodnik in gospod Gorec sta tudi važne reči ukrepala.

In gospod Komplez naposled, na svojem spodnjem sedežu, imel je denes tudi tovarištvo z gimnazijalcem, sodnikovim sinom. Dobil je v njem človeka, ki je bil po umu in skušnji nižji kakor on. V taki priliki se vsakomu jezik razveže in tudi gospod Komplez je govoril. Pravil je mlademu učencu četrtega latinskega razreda, kako je bilo tačas, ko je on v šolo hodil, kako se je z učitelji kregal, kako težke naloge so njega dni imeli in več enacega. Ne vem, ali je vse po resnici pravil ali je tudi kaj več rekel vmes; mogoče je, ker sem ter tja je tudi sam sebe hvalil. Česa nekateri človek ne stori, da bi pri druzih dobro misel o sebi vzbudil!

Za trdno si je bil Leon namenil denes govoriti s Pavlino resnobno besedo. Ali ves čas ni bilo prilike. Celo popoludne ni bila nobenkrat sama. Kar se je navadnega ž njo menil, bilo je malo. Opazil pa je, da se ga nekako ogiblje, da je bolj otožna kakor sicer, da ga ne ogovarja več s krstnim imenom kakor popred, sploh, da ni tako domača ž njim.

To je bilo žalostno.

Ali, morda pa tudi kaj dobrega pomeni vse to! Ta misel je imela nekaj tolažbe zanj, ko se je vračal domov.

ŠESTNAJSTO POGLAVJE

Divji zakon

Nekaj dni pozneje je žagar Šepec hodil s kolom na rami okrog jeza in ogledoval, kako je že tu in tam voda zagrajo prejedla, in si je glavo belil, kako bi in s čim bi te luknje zamašil, da ne bi voda drugod uhajala, kakor na zatvornici, kadar jo on odpre. Preračunil je, da mu ta vodna nepokornost napravi za šest grošev na dan škode, in šest grošev, to je nekaj denarja. Če je človek zapije ali vbogajme da, gotovo je bolje, kakor da je voda vzame.

Ko tako premišlja, zakliče ga nekdo tam na žagi. Kdo je neki? Mati in hči Cilja sta ravno odšli v vinograde paberkovat, težko da bi se bili že vrnili. In to je bil ženski glas. Obrne se in pogleda tja. Bila je Mreta, tista ženska, katero je mislil Šepec v zakon vzeti, a mu je branila občina in župnik in mati in Bog ve kdo še vse.

Vesel se Šepec napoti črez brv na ono stran k žagi, kjer je Mreta stala. "Ka si prišla?" vpraša jo z veselim obrazom.

"Zdaj pa še vpraša, kakor da ne bi smela! Okoli ušes ti bodem eno založila, da bodeš devet soncev videl," huduje se mlada ženska.

"Nič se ne jezi, nič! Le tukaj na ta hlod se k meni usedi, pa se bova kaj pogovorila," pravi žagar.

Sedeta.

"Imaš kaj denarja? Daj! Jaz moram tudi kaj imeti," pravi baba.

"Nemam ravno zdaj; mati so mi vzeli vse, kar sem te dni zaslužil," taji Šepec.

"Zakaj lažeš? Vsega ti stara ni vzela. Brez denarja nisi nikdar. Samo dati nečeš," rohni ženska.

"Res nemam."

"Kakor češ! Bodeš videl!"

Rekši jezna vstane in hoče oditi. Šepec jo zadržuje in pravi: "Nikar ne hodi tako od mene. Kaj nisva prijatelja! Nekaj malega imam, dal ti bodem. Kaj bodeš pa potrebovala?"

"Bodem že kaj. Daj!"

Šepec odpre mošnjo in ji našteje nekaj krajcarjev, počasi jednega za drugim. Videlo se je, da mu neradi gredo iz rok. Precej dolgo se prepirata, koliko je dovolj. Šepec bi bil rad prav malo dal, ona bi bila rada od njega dobila kolikor največ mogoče.

"Kedaj me bodeš za ženo in k sebi vzel? Kedaj vendar?" vpraša ga črez nekaj časa.

"Menda nikoli," odgovori Šepec žalosten.

"Saj veš, kako je!" pravi z nekim neprijetnim posmehom ženska.

"Vem, vem, Bog pomagaj!" vzdihne Šepec.

"K sebi me bodeš vendar moral vzeti, kadar bode."

"Jojmene! Kaj bodo ljudje rekli, kaj bode moja mati počela in moja hči in gospoda na Zabrezju! O!" Šepec podpre glavo s komolcema v roke.

"Pa bi se bil potrudil, da bi ti bili ženitev dovolili."

"Ka nisem vsega sveta oblizal in prosil in moledoval. — Greh, greh je tudi in še velik. Tako me včasi vest peče, če premišljam, da ne vem, kaj bi storil. Kaj bode!"

"E, kaj!" reče ona nestrpno.

"Matere se še najbolj bojim."

"Ta stara copernica, tvoja mati, je največ kriva, da me nisi že vseeno k sebi vzel, vsaj tako."

Ko Šepec to sliši, zardi; vstane in reče: "Veš kaj, Mreta! Tega pa ne trpim. Tako se ne govori o moji materi. Kaj je to: stara copernica? Mati se reče in nič drugače. Glavo ti bodem ubil, če te še enkrat slišim tako govoriti. Veš!"

"Bodi tiho, bodi!"

"Ni takisto. Ne starka, ampak mati je moja. Vrag, da ti nisi nikoli take imela. Lepo se mora govoriti o njej ali pa me. To ti enkrat za vselej povem. Naj pravi, kar hoče, meni vendar le dobro misli moja mati."

Rekši se zopet k njej usede in govorila sta raznovrstne reči dobro dolgo.

Šepec zapazi, da po stezi iz boste prihaja njegova stara mati.

"Beži, umekni se, mati gredo!" prosi preplašen svojo Mreto.

"Zakaj!" reče kljubovanje Mreta.

"Da ne bode vpitja, ropotanja in prepira. Pojdi brž!"

Mreta vstane in se takoj skrije za oglom žage proti drugi strani. Šepec se oddahne, pogleda tja proti materi in videč, da v tla zre, meni: "Hvala Bogu, da le videli niso, da je pri meni bila!"

(Dalje prihodnjič)

—o—

Oglašajte v "Amer. Domovini"

KOLEDAR

društvenih prireditev

NOVEMBER

16.-17.-18. — Jesenski dnevi pri Sv. Vidu. Bazar in kosilo s pečenimi piškami v nedeljo, 18. od 11.30 dop. do 2. pop.

18. — Fara Marije Vnebovzete priredi Zahvalni festival v šolski dvorani.

22. — Tony's Polka Party za Zahvalni dan v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Sodeluje 10 orkestrov.

25. — DAWN CHORAL KLUB priredi koncert ob 4. uri pop. v Slov. Društvenem Domu na Recher Ave. v zvezi z Slov. Žensko Zvezo.

DECEMBER

2. — Pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue.

8. — Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ priredi ob 2. popoldne božičnico na mladinsko članstvo v društveni sobi farne dvorane pri Sv. Vidu.

16. — Društvo sv. Južefa št. 169 KSKJ ima popoldne ob 3. božičnice v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

16. — Glasbena Matica priredi v SND na St. Clair Avenue koncert.

31. — KOROTAN PRIREDI SILVESTROVANJE v dvorani SND na St. Clairju; za ples igra SONET.

31 — SDD na Recher Avenue priredi SILVESTROVANJE v svojih prostorih.

JANUAR 1974

19. — "Pristavska noč" v Slov. narodnem domu na St. Clair avenue.

26. — Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ bo praznovalo 45-letnico obstoja z večerjo.

FEBRUAR

16. — Federacija v Ameriških Slovencev priredi banket in ples v SND na E. 80 St. Začetek ob 5. uri.

16. — Federacija Klubov slovenskih ameriških upokojencev priredi banket v SND na E. 80 St. Začetej ob 5. uri.

APRIL

27. — KONCERT PEVSKEGA ZBORA KOROTAN ob 7.30 zvečer v SND na St. Clairju; po koncertu zabava s plesom.

—o—

MLADOSTNIK IN NJEGOVA ZUNANJOST

Sleherni človek nosi v sebi predstavo o svojem telesu in svoji zunanjosti, ta predstava pa nikakor ni zrcalna slika človekovega telesa. Predstava o lastnem telesu in lastni zunanjosti se vedno nekoliko razlikuje od resničnosti. Človek si samega sebe lahko predstavlja večjega, manjšega, bolj suhega ali debelega, kot v resnici je. Prav zaradi tega je človek marsikdaj presenečen nad kako fotografijo, ki ga prikaže na način, ki ni skladen z njegovo predstavo o samem sebi ali pa se zazdi samemu sebi tuj pred ogledalom.

Posebno pomembna postane predstava o lastnem telesu in zunanjosti v obdobju doraščanja. Nikoli prej in ne pozneje se človek ne ukvarja toliko s svojo zunanjostjo. Prav zaradi tega so za to obdobje značilni problemi v zvezi z zunanjostjo. Fantje so največkrat nezadovoljni zaradi višine, mišične moči in razvoja, poraščenosti, velikosti spolovila, rahitičnih ali drugih deformacij prsnega koša, mozoljev itd. Dekleta imajo največ problemov zaradi velikosti prsi, širine bokov, debelosti ali suhosti, zaradi nečiste kože in v zvezi z mesečnim perilom.

Raziskave velikega števila doraščajočih so pokazale, kako pogoste so težave mladostnikov, ki niso zadovoljni s svojo zunanjostjo: 7,5 odstotkov mladostnikov ima resne čustvene probleme, ker menijo, da so premajhni; 13 odstotkov deklet, ker menijo, da so prevelika; 22 odstotkov fantov misli, da je njihova zunanjost premalo moška in preveč dekliška, ker zardevajo, so predebeli, premalo poraščeni ali pa se jim nabira maščoba na prsih. Angleški avtorji navajajo, da izražata dve tretjini mladostnikov željo po kaki spremembi na svoji zunanjosti, mnogi med njimi pa so izrazito nezadovoljni s svojim telesom. V pismih raznim časopisom, ki imajo rubrike za probleme mladih, se venomer ponavljajo pritožbe nad premajhnimi ali prevelikimi prsmi, debelostjo in podobno.

Zakaj postane zunanjost za doraščajočega fanta ali dekle tako pomembna? V času doraščanja se dogajajo na telesu velike in hitre spremembe. Otrok se razvije v moškega ali žensko in v nekaj letih se njegova zunanjost povsem spremeni. Doraščajoči fant in dekle se zavedata svojega naglega telesnega razvoja. Ta je za njiju psihološko pomemben in zavzema v doživljanju večine mladostnikov zelo važno mesto.

Mladostnik je močno zavzet z opazovanjem predpubertetnih, pubertetnih in popubertetnih telesnih sprememb ter mora skladno z njimi menjati tudi predstavo o svoji zunanjosti. Pri tem se večkrat zgodi, da predstave o samem sebi ne prilagodi stvarnosti in se muči z raznimi namišljenimi hibami ali pa neznatne estetske hibe ali odstope v razvoju čezmerno pretirava.

Druga psihološka značilnost mladostnikov je težnja, da bi bili čimbolj podobni večini svojih vrstnikov, ali liku, ki velja med vrstniki za idealnega. Na drugi strani ni v nobenem obdobju človekovega razvoja tako težko biti v skladu s telesnimi normami, ki veljajo za idealne. Razlike v telesnem razvoju so namreč prav v obdobju doraščanja največje: eni se razvijajo hitro, drugi počasi. Tako je lahko petnajstletnik droban kot otrok. Njegov videz lahko ustreza običajni predstavi o fantu, ki je sredi pubertetnega razvoja ali pa je telesno in spolno razvit kot odrasel mož. Podobno velja seveda tudi za dekleta. Močno izražena želja po tem, da bi po svoji zunanjosti ustrezal idealnim normam na eni strani in individualni razvojni tempo, ki onemogoča marsikateremu mladostniku, da bi se njegova zunanjost približala tem normam na drugi strani, povzročala nezadovoljstvo z lastno zunanjostjo.

Po končanem doraščanju se problemi zaradi zunanjosti omilijo ali v večini primerov povsem izginejo. Človek predstavo o samem sebi bolje prilagodi stvarnosti in s tem odpadejo tudi mnoge namišljene težave. Po končanem razvoju se t u d i razlike med posamezniki zmanjšajo; tisti, ki so bili v razvoju počasni, dohitijo svoje hitrejše vrstnike, hkrati pa zaradi sprememb v gledanju na življenje in vrednotenju le-teh postane mnogo manj pomembna težnja, da bi ustrezali idealnim normam. Res pa je, da nekatere ljudi nezadovoljnost z lastnim videzom spremlja tudi po končanem obdobju doraščanja in jim še naprej greni življenje.

Dr. A. K.

—o—

Lani skupna pomoč ZDA tujini 11.3 bilijonov

WASHINGTON, D.C. — Lani je znašala skupna gospodarska in vojaška pomoč ZDA tujini 11.3 bilijone dolarjev, pravi poročilo predloženo Kongresu.

Gospodarska pomoč je, kot pravi poročilo, znašala skupno $6,069,100,000 bilijonov, vojaška pa $5,274,800,000.

Poleg tega so razne vladne ustanove jamčile še za posojila in privatne vloge v tujini v skupni vrednosti 4.9 bilijonov dolarjev, 163 milijonov so ZDA prispevale raznim mednarodnim organizacijam in ustanovam, tujim vladam pa je bilo prepuščenih še raznih vojaških naprav za preko 631 milijonov.

Senatorja C. Case in W. Proxmire sta dejala, da je tolikšna pomoč tujini hudo vznemirjajoča v času, ko je toliko potreb doma. Pomislimo samo, koliko je ta pomoč tujini dodala primanjkljaju v naši zunanji plačilni bilanci!

—o—

ZA SMEH

Sodnik: "Obtoženi ste tudi, da ste se pregrešili s podkupovanjem!"

Tat: "Kako to, gospod sodnik?"

Sodnik: "Policijskemu psu, ki vam je sledil, ste ponujali klobaso!"

*

V neki družbi se pogovarjajo o zdravnikih. Govorijo tudi o nekem slavnem kirurgu, ki si je baje sam operiral slepič.

Pa vpraša eden izmed brihtnih:

"Z narkozo ali brez nje?"

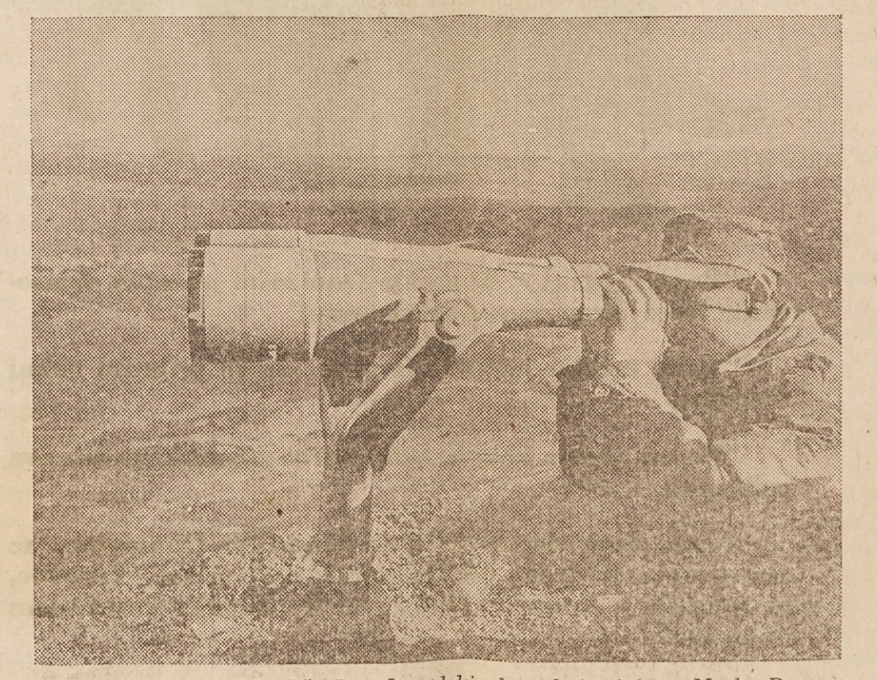

DAYAN PREGLEDUJE POLOŽAJ — Izraelski obrambni minister Moshe Dayan opazuje z Golanskega višavja skozi poseben daljnogled položaj v Siriji.

MALI OGLASI

72 CHEVELLE MALIBU
11,000 mi, Power Steering, Radio, Vinyle Seats, Hydromatic Transmission, V-8 — $2500.
Call 486-5684
(x)

STANOVANJE V NAJEM
popolno prenovljeno pet sobno stanovanje se odda na E. 66 St. in St. Clair Ave. Kličite 881-9243 od 7. do 9. ure zjutraj.
(220)

Stanovanje v najem
štiri sobno stanovanje na E. 156 St. blizu Lake Shore Blvd.
Kličite 481-0923
(220)

HIŠA V NAJEM
pet sob, samo odrasli. Blizu Lake Shore Blvd.
Kličite po 6. uri 531-9143
(219)

Sobe se odda
4 sobe se odda zaposleni ženski. Kličite po 7. uri zvečer 881-5873.
—(12,14 nov.)

For Sale — By Owner
2 fam. frame, 5-5, good condition Grovewood area. Mid 20's.
486-3340
—(219)

For rent
Office space available
Slovenian Workmen's Home
15335 Waterloo Rd. 481-5378
(219)

Hiša naprodaj
Dvodružinska hiša, vsako stanovanje 5 sob in kopalnica, 3 garaže, vse v dobrem stanju, naprodaj na 6526 Bonna Ave. Za informacije ali dogovor za ogled hiše kličite tel. 431-1447 med 5. in 8. uro zvečer.
(9,12,14,16 nov)

Posestvo naprodaj
Trgovina in dve stanovanji v St. Clairski naselbini. Kličite od 4. do 6. ure zvečer 431-7963.
—(218)

BODITE HIŠNI GOSPODAR
V Lake Shore okolici, hiša za dve družini naprodaj, dve nadstropji in še tri sobe na tretjem. Živite v enem stanovanju, druga družina pa naj plačuje vaš dolg (mortgage). GI financiranje; v srednjih 20tih.

ZIDANA HIŠA
v Euclidu, kot nova, za dve družini, tri spalnice v vsakem stanovanju, 1½ kopalnice, jedilnica, 2½ garaža.

EUCLID
Russell razvoj blizu E. 250 St. dva krasna ranča, tremi spalnicami, formalna jedilnica, polna klet. Se lahko takoj vselite! Samo še nekaj lotov na razpolago. Kličite sedaj!

UPSON REALTY
499 E. 260 St. 731-1070
Odprto od 9. do 9.
220)

Prijatel's Pharmacy
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212

Help Wanted Male

Custodian wanted
Living quarters available
Slovenian Workmen's Home
15335 Waterloo Rd. 481-5378
(219)

Help Wanted Male
CABINET MAKERS
ACTIVE MFG. CO.
1282 E. 40 St.
(218)

Help Wanted Male
PUNCH PRESS & BRAKE OPERATORS
Day & night shift openings. Overtime. Company paid fringe benefits.
REX & HINGE CO.
1540 Coit Ave.
(218)

PUNCH PRESS OPERATORS and GRINDERS
SHEET METAL MECHANICS
to work on sheet metal fabrications and electrical cabinets Steady work. Company paid benefits. Interviewing 8 AM to 11 AM.
FORMWELD PRODUCTS CO.
1530 Coit Ave.
go south on E. 152 St. to end of St.
(x)

JANITOR WANTED
Janitor needed at St. Mary's Church. Anyone interested call 761-7740. Living quarters available.
(x)

HELP WANTED MALE
Automatics Setup Men
If you have setup experience on ACME GRIDLEY multiple spindle automatic screw machines, we would like to talk to you about our unique incentive pay system and complete company paid benefits program.
Call 943-5700 8 AM to 5 PM and arrange for an interview at your convenience.
An equal opportunity employer
PARKER HANNIFIN CORP
30240 Lakeland Blvd.
Wickliffe, Ohio
(220)

Help Wanted Male
MACHINE OPERATOR
With some experience. Apply between 2 and 4 pm.
PRETIED TIE CO.
2630 Payne Ave.
(222)

Moški dobijo delo
STROJNIKI
Vsaj nekaj skušnje. Oglasite se med 2. in 4. pop.
PRETIED TIE CO.
2630 Payne Ave.
(222)

Help Wanted — Female

PART TIME HELP NEEDED
Cook, 2 days a week, dishwasher 2 or 3 days a week; grill work 2 days a week. Call before 11 am
261-1933
FANNIE'S RESTAURANT
353 E. 156 St.
(x)

HOUSEWORK
Lady wanted for housework on the West side. Time to be arranged. Call 247-4592.
(219)

Radi bi dobili
žensko da bi varovala dve deklici na našem domu, na 1125 E. 71 St. — 431-7512.
—(222)

HELP WANTED

General Office Work
Typing, knowledge of Slovenian. Short hours. Call 431-0628
(x)

IŠČEMO URADNIŠKO MOČ
Ameriška Domovina išče zanesljivo uradniško moč, moškega ali žensko, z znanjem slovenščine, angleščine in tipkanja. Nastop službe takoj. Oglasite se osebno ali pismeno.
AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio 44103
431-0628

Johan Bojer:

IZSELJENCI

Nazadnje sam leže zraven Karen in po vročem čudovitem dnevu tiho stoka z zaprtimi očmi.

Zunaj je čuti težek korak. "Bo". Ah, to je Erickov "Buck", ki bi rad obiskal svojega prijatelja "Jima".

Kal na marsikaj misli. Od teh šest sto maalov mu hitijo misli k majhnim sivim poslopjem v Skaretu. Končno tiplje po Karenini hrapavi roki.

"Da, žena, zdaj smo torej tukaj."

"Da, Kal. Bila je dolga pot."

Ležita in premišljujeta o tem in nazadnje se jima dih popolnoma miri. Saj imata vsaj to, da sta drug zraven drugega. In čisto neopaženo prehajata v spanje in pozabita ločiti svoji roki.

Zunaj se boči visoko zvezdno nebo in noč je hladna in tiha.

IIII

Kal nima ure, ampak zbudi se, pomane si oči in vstane. Nič več ni mračno in petelin poje. Mali poredež ve, kaj pomeni čas. Kal se splazi iz voza. Karen de dobro še malo spanca.

Zunaj stoji nad morjem zemlje solnčna obla z zlatordečim robom. Da, da, spet prihaja nov dan. Tamkaj v stari domovini je bil Kal le premnogokrat, ko je moral na delo, zgodaj na nogah. Ali to tukaj je bilo nekaj drugega. Ta dan je bil njegov, zemlja je bila njegova, bil je posestnik, bilo je novo življenje. Gologlav stoji v jutru s slamo v laseh in se smehlja vsemu svetu. Žlica kaše od včeraj se bo že še našla in prav tako kaplja mleka. Kal stika v velikem zaboju kraj voza, ki je bil za zdaj jedilna shramba. Moral bi prav za prav takoj pričeti orati, ali voloma bo tudi dobro delo, če danes počivata. In razen tega trava, vsa ta razkošna trava! Moral bi imeti srce iz kamna, če bi ju zdajle vpregel v plug. Ne, ne, najprej mora še kositi. Oh, oh, ali vidiš ta travnik! Zavihtel je koso in kosil v širokih gredah. Ko so se otroci zbudili, so videli, kako je oče korakal po travniku. Glava se mu je kadila od potu, pokosil je že velik kos travnika, tako velik, kakor je bilo vse posestvo v Skaretu. "Oče kosi!" je rekel Anders in Oluf se je naenkrat predramil. Fanta nista ničesar tako prosila, kot da vzamejo otroške kose s seboj. Zdaj sta jih poiskala. Pozabila sta zajtrkovati. Stekla sta k očetu, se spravila nad travnik in vsak se je lotil svojega kosa. Skušala sta ga dohiteti. Pa saj to je bilo popolnoma nemogoče.

Kdo naj bi imel grablje, če ne Pavlina? Že teče z njimi, plavolasa in z očmi, ki so še polne spanja. Razmetati hoče travo. V takem solnčnem dnevu bo suha v nekaj urah. Dela kakor odrasla žena, to je zanjo prava zabava. Danes je posestnikova hči, včeraj pa še ni bila.

Seveda bo trava še ta dan suha in zložili jo bodo v kope. V tej deželi spravijo skoraj ves pridelek v kope. Ko je Karen vstala, je videla, da je bila košnja v polnem razmahu. Da je le mogla tako ležati in ves dan lenariti.

Ampak prihodnje jutro se je za Kala pričelo pravo življenje. Šel je in vpregel vole v plug. Solnce je pravkar dvignilo svoj zlati rob iznad obzorja, Kal pa je bil že na mestu. In zdaj mora orati.

Plug je zarjavel, ker je vso zimo ležal na prostem. Tako delajo tukaj. Kal si je napravil ravno črto preko zemljišča. Za šalo ga hoče preorati do konca. Zarjavelo železo pritisne k zemlji, get up! Da, nož mora navzdol, vendar na lepem skoči ven. Tukaj so travne korenine tako debele, kakor je roka široka, trde kakor s katranom prepojena vrv. Vendar kar dalje, get up! "You damned rascal!" dobi Ebbe udarec po hrbtu. Kal dela, da mu pot curkoma teče po obrazu, kolne angleško in norveško, dela z vsemi močmi. Tako čudovito lepo je znal orati, ko je opravljal dnino na Lindegaardu — tukaj pa gre vse križem. Ne, ne, ta vražji fant mora priti in se usesti pred njim na plug, da bo tiščal lemež v zemljo. Zakliče, kakor bi bil v smrtni nevarnosti, in Anders priteče, kakor bi bilo koga reševati. "Semkaj sedi, malopridnež!" Anders se je že na raznovrstne načine vozil, ampak takole pa še ne. Plug ga zažene kvišku, on pade spet nanj in se ga mora močno oprijeti. Oče pa besni in priganja. Seveda gre. Kal krči prerijsko ledino, da mu pot kar teče s čela. Rjavočrn val se vali za njim. S tem vražjim volom ne gre hitro! Vendar vsaj pravo pot gre, naprej in ne nazaj. Hej — get up!

Končno se ozre na prvo brazdo. Da, da, to je prva. Ampak kakšna zemlja, sama črna mastna prst. Kal se mora pripogniti in jo vzeti nekaj v roke, obraz se mu razleze. Prav tako je, kakor da bi zavoha! mlečno kašo. He, he, da, to je zemlja.

In obrnil je in pričel novo brazdo. V zlatem jutranjem soju se obrača in leskeče. Tisoče let je ta zemlja ležala tukaj in čakala. Zdaj pa je prišel on.

Erik Foss je tudi odšel na svoj kos zemlje. Vendar on je preveč skrbel za to, da so se drugi dobro znašli. Pri Antonu Norengu, njegovem sosedu, ni bilo niti voza. Anton se je bil združil s Jojem Bergom. A ko je prišel Erik tja, je učitelj sedel v vozu in bral neko knjigo. Anton pa je odšel s puško da bi kje kaj ustrelil. "Kal je že sredi pomladanskega dela," je opomnil Erik. "Ah, nikar mi ne govori," se mu je smehljal Jo Berg. "Tukaj bo šlo zares. Kdor bo hotel tukaj živeti, ta bo moral zgrabiti," je dodal Erik, ko je odhajal.

Morten Kvidal je pričel orati. On ni imel toliko čuta za travnik kakor Kal. Mirne duše je travo podoral. Vedel je, da je je bilo dovolj. Težko mu je bilo spraviti plug z mesta, samemu kakor je bil, tudi tukaj je bila ledina zelo odporna. Ampak prva brazda ga je vendarle veselo vznemirila, mislil je na majhen dom tisoč milj daleč. Hodil je in oral ledino, vendar ta ni bila na Kvidalu, ampak v tuji deželi. Tako je, tako je. "Kako je neki zdaj materi in ali bo opravila pomladansko delo? Ti si šel svoja pota, ti si se temu izmaknil!"

Da, da, zdaj je bilo storjeno. Moral je upati, da bo nekega dne spet oral kvidalske bregove, morebiti temu ne bo dolgo.

"Delaš kakor pravi mož," mu je rekel Erik Foss, ki je šel mimo in se ustavil. Počutil se je kakor kak nadzornik, ki povsod pregleduje, da se vse prav vrši.

"Prekleto je težko!" Morten si obriše pot s čela.

"To je rekel že marsikak naseljenec pred teboj. Ne smeš pozabiti, da nisi prvi." Erik se tiho smeje predse in gre dalje. Če koga rad vidi, je to Morten.

In tam gre orjaški Per Foll za plugom. Erik pa se že od daleč ustavi. Kaj vidi! Ali Peru kdo pomaga, pa kdo? Neka ženska, ki sedi spredaj na plugu, morebiti Ana? Tu imaš. Ona je vendarle drugačna, kot so si ljudje mislili. Tako je, če pride človek v prerijo. "Bog pomagaj pri delu!" pozdravi. Ana ga ni bila opazila, skoči kvišku, lahno vzkrikne in se smeje od sramu. "Saj ti imaš pa vražjo žensko," pravi tovariši. "Da, da, vražjo žensko! To sem zmeraj dejal!" In Per gleda okrog sebe, kakor bi koga iskal, ki bi se mu upal ugovarjati. "Da," pravi Ana, "tako strašno je tožil, da se ne more geniti z mesta in tako nisem našla nobene druge pomoči. Mali gotovo leži notri in vpije."

— "Ne," pravi Erik, "šel sem mimo voza. Slišalo se je, kakor da spi."

In Erik gre dalje, saj tukaj pa še gre. Če bodo le dobro zgrabili. Ampak kaj naj stori z obema nerodama, z učiteljem in materinim ljubljenčkom? Da bi ju pretepel? Da, naj se le pazita!

Ampak tisti, ki se danes zares prav jezi, je Ola Vatne. Tudi on orje. A razgalil je vse gornje telo, gologlav, gol do pasu obrača plug in vola, kolne in se poti. Zdi se, da hoče vse raztrgati na drobne kose. On, ki je vajen napraviti vse, kadar kvarta, pleše ali pretepava druge fante! "Hudiča, kakšna zemlja je to, ki si nam jo naprtil!" vzklikne že od daleč. Erik se smeje, ustavi se in ga gleda. "Ti bi moral imeti nekoga, ki bi ti pomagal, nekoga, ki bi sedel na plugu!" —"Da, pojdi v mesto in mi najemi hlapca!" — "He' he — Per Foll ima svojo ženo s seboj, Per, čeprav ima ona majhnega otroka." —

(Dalje prihodnjič)

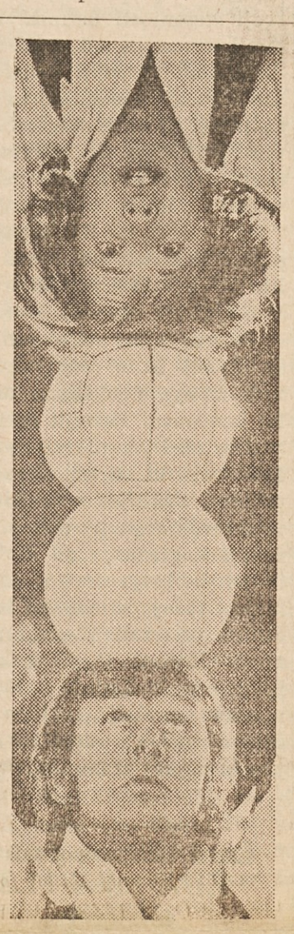

RAVNOTEŽJE — Oče in sin — "Balancing Diones" kažeta svoje sposobnosti v cirkusu tekom nastopa v Bowling Green, Ohio.

V BLAG SPOMIN

DESETE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA DRAGEGA OČETA

John Mivec

ki je preminul 12. novembra 1963.

Blag spomin na Tebe dragi,
Bo živel do konca dni.
Pri Bogu tvoja duša biva,
In prosi za nas milosti.

Žalujoči:
Anna Mivec in Mary Kaucnik, hčerki,
John Mivec in Frank Grdanc, sinova
Cleveland, Ohio 12. nov. 1973.

Dragi naročniki!

Tiste, ki prejemate Ameriško Domovino po pošti, lepo prosimo, da nam vsaj dva tedna pred selitvijo sporočite svoj novi naslov. Tako boste list nepretrgoma redno prejemali, nam pa boste pribranili poštne stroške, kateri znašajo sedaj po 10 centov za vsako vrnjeno številko. Najlepša hvala za tozadevno sodelovanje!

Uprava

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA VAM TISKA KRASNA POROČNA VABILA PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue 431-0628

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev.

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti.

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovec, ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

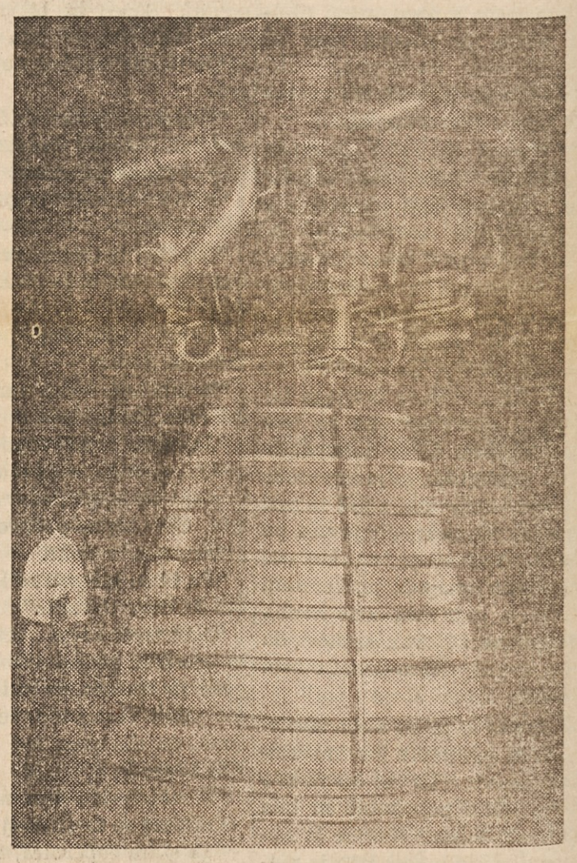

MOGOČEN MOTOR — Slika kaže motor, enega izmed treh takih, ki bodo poganjali v vesolje "vesoljski čoln" s 470,000 funti potisne teže. To novo vesoljsko vozilo šele gradijo in bo služilo za vzdrževanje zveze med zemljo in vesoljskim laboratorijem, kadar bo vse to v nekaj letih pripravljeno.

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

v

vsaki slovenski hiši